

RAY BRADBURY

OMUL ILUSTRAT

Traducere din limba engleză și note
de Iulia Anania

PALADIN

CUPRINS

Prolog: Omul Ilustrat	7
Savana.....	13
Caleidoscop	31
În pielea celuilalt.....	42
Autostrada	58
Omul	63
Ploaia continuă	79
Astronautul	96
Baloanele de foc.....	111
Ultima noapte a lumii.....	135
Exilatii.....	140
O noapte sau o dimineată oarecare	158
Vulpea și pădurea	170
Vizitatorul	190
Betoniera.....	207
Marionete SRL.....	232
Orașul	242
Ora Zero	252
Racheta	265
Epilog	279

SAVANA

- George, aş vrea să te uiţi în odaia copiilor.
- E ceva în neregulă cu ea?
- Nu ştiu.
- Păi şi-atunci?
- Vreau doar să te uiţi la ea, asta-i tot, sau să chemi un psiholog să se uite la ea.

- Ce să caute un psiholog în odaia copiilor?
- Ştii bine ce.

Sotia lui se opri în mijlocul bucătăriei și se uită la cupotorul care zumzăia nepăsător, în timp ce pregătea cina pentru patru persoane.

- Chestia e că odaia copiilor e diferită faţă de cum a fost.

- Bine, să vedem.

Străbătură holul Casei lor pentru o viaţă fericită, care era izolată fonic și a cărei instalare îi costase treizeci de mii de dolari. Această casă îi îmbrăca, îi hrănea, îi legăna ca să adoarmă, se juca, le cânta și era bună cu ei. Apropierea lor fu sesizată undeva de un comutator, iar lumina se aprinse în camera copiilor când ajunseră la zece pași de ea. La fel în spatele lor, pe hol, luminile se stingeau pe măsură ce se îndepărtau de ele, ca și când ar fi fost un automatism realizat cu delicatețe.

- Ei bine, spuse George Hadley.

Stăteau pe podeaua acoperită cu stuf a camerei copiilor. Odaia era lată de aproape doisprezece metri, tot atât de lungă și înaltă de nouă metri; costase o dată și jumătate

cât restul casei. „Dar copiii noștri merită tot ce este bun”, spuse George.

Camera era tăcută. Era goală ca un luminiș din junglă la ora arșiței din timpul prânzului. Pereții erau albi și bidimensionali. Acum, când George și Lydia Hadley stăteau în picioare în centrul camerei, pereții începură să toarcă și să se piardă într-o zare cristalină și, de îndată, pe toate laturile apără o savană africană, tridimensională, în culori care reproduceau fiecare pietricică și fiecare păi. Tavanul de deasupra lor deveni un cer îndepărtat, cu un soare galben și fierbinte.

George Hadley simți transpirația ivindu-i-se pe frunte.

— Să plecăm din soarele ăsta, zise el. E cam prea real. Dar nu văd nimic în neregulă.

— Așteaptă o clipă, ai să vezi, spuse soția lui.

Sistemul odorofonic ascuns începuse să trimită miroșuri către cele două persoane aflate în mijlocul savanei fierbinți. Miroșul de paie încinse al ierbii, miroșul verde răcoros al izvorului ascuns, miroșul stătut și pregnant al animalelor, miroșul prafului de ardei iute în aerul fierbinte. Și apoi sunetele: bufniturile surde ale antilopelor pe pământul ierbos, foșnetul de hârtie al vulturilor. O umbră traversează cerul. Umbra tremură pe chipul ridicat, nădușit, al lui George Hadley.

— Creaturi ticăloase, o auzi pe soția lui spunând.

— Vulturii.

— Vezi, leii sunt acolo, mai departe. Acum se duc să se adape. Tocmai au mâncat, spuse Lydia. Nu știu ce.

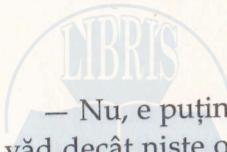
— Vreun animal.

George Hadley ridică mâna pentru a-și feri de lumina arzătoare ochii întredeschisi.

— O zebră sau un pui de girafă, poate.

— Ești sigur?

Soția lui părea neobișnuit de încordată.

 — Nu, e puțin cam târziu să fiu *sigur*, se amuză el. Nu văd decât niște oase și vulturii care coboară să devoreze ce a mai rămas.

— Ai auzit țipătul? întrebă ea.

— Nu.

— Acum vreun minut?

— Îmi pare rău, nu.

Veneau leii. Și din nou George Hadley admiră geniu care concepuse această cameră. Un miracol de eficiență vândută la un preț absurd de mic. Toate casele ar trebui să aibă așa ceva. O, uneori imaginile astea te pot speria cu precizia lor clinică. Te surprind, îți dau fiori, dar în cea mai mare parte a timpului sunt o sursă de distracție pentru toată lumea, nu numai pentru fiul și fiica ta, dar și pentru tine, atunci când vrei o excursie rapidă într-o țară străină sau o schimbare rapidă de peisaj. Ei bine, iat-o!

Și iată și leii, la nici cinci metri depărtare, atât de reali, atât de emoționant și de însăpământător de reali, încât le-ai putea simți blana aspră pe mâna și gura și s-ar umple de miroslul de tapițerie prăfuită al pieilor încinse. Iar galbenul lor și s-ar părea că seamănă cu galbenul unei tapiserii franțuzești splendide – nuanțele de galben ale leilor și ale ierbii de vară, sunetul mat scos de plămânii lor respirând în amiaza tăcută, miroslul de carne ce vine din boturile care gâfăie și picură.

Leii se uitară la George și Lydia Hadley cu ochi verzi-gălbui, înfirorători.

— Fii atent! țipă Lydia.

Leii alergau spre ei.

Lydia o rupse la fugă. Instinctiv, George țășni după ea. Afără, pe hol, după ce trânti ușa în urma lui, George râdea și Lydia plânghea, și fiecare era șocat de reacția celuilalt.

— George!

— Lydia! O, draga mea, scumpa mea Lydia, biata de tine!

— Mai să ne prindă!

— Pereți, Lydia, amintește-ți, sunt doar niște pereți de cristal, atâtă tot. Părea real, trebuie să admit – Africa în salon –, dar în spatele ecranelor de sticlă e un mecanism cu film color supersensibil, super-reactiv și o bandă de film mental. Sunt doar odorofonie și sonorizare, Lydia. Ia batista mea.

— Mi-e frică.

Se apropie, se lipi de el și începu să plângă zdravăn.

— Ai văzut? Ai *simțit*? E prea real.

— Haide, Lydia...

— Trebuie să le spui lui Wendy și lui Peter să nu mai citească despre Africa.

— Sigur, sigur, zise el bătând-o pe umăr.

— Promiți?

— Sigur.

— Și să încui camera copiilor câteva zile, până mă liniștesc.

— Știi ce dificil e Peter în privința asta. Când l-am pedepsit acum o lună și am închis camera câteva ore doar... ce mai pandalii l-au apucat! Și Wendy la fel. Camera aia e *viața* lor.

— Trebuie să fie încuiată și cu asta am terminat discuția.

— Bine, zise el și încuie reticent ușa uriașă. Ai muncit prea mult. Ai nevoie de odihnă.

— Nu știu... Nu știu, spuse ea, suflându-și nasul și aşezându-se pe un scaun care începu să-o legene imediat, alinând-o. Poate nu am suficiente lucruri de făcut. Poate am prea mult timp de gândire. De ce nu închidem toată casa câteva zile și să luăm o vacanță?

— Vrei să zici că o să-mi faci ochiuri?

— Da, încuviiință ea.

— Și o să-mi cărpești șosetele?

— Da.

O încuviiințare frenetică, cu ochii în lacrimi.

— Și o să mături prin casă?

— Da, da, o, da!

— Dar credeam că de-asta am cumpărat casa, ca să nu mai trebuiască să facem nimic!

— Tocmai. Simt că nu-mi mai găsesc locul aici. Casa e soție, mamă și bonă. Pot eu să concurez cu o savană africană? Pot să le fac o baie copiilor la fel de eficient sau de rapid ca baia automată? Nu pot. Și nu e vorba numai despre mine. Și cu tine e la fel. Ești îngrozitor de agitat în ultima vreme.

— Cred că am fumat prea mult.

— Arăți ca și cum nici tu nu știi ce să faci cu tine în casa asta. Fumezi ceva mai mult în fiecare dimineață, bei ceva mai mult în fiecare după-amiază și ai nevoie de ceva mai multe sedative în fiecare noapte. Începi să te simți și tu inutil.

— Chiar aşa? zise soțul ei și făcu o pauză încercând să se analizeze și să-și dea seama ce era cu el.

— O, George! spuse ea privind în spatele lui, spre ușa camerei copiilor. Leii ăia nu pot ieși de acolo, nu?

El se uită spre ușă și o văzu vibrând, ca și cum ceva ar fi sărit pe ea pe partea cealaltă.

— Bineînțeles că nu, răspunse el.

La cină mâncără singuri, pentru că Wendy și Peter erau la un carnaval special al plasticului în cealaltă parte a orașului. Televizaseră acasă și anunțaseră că întârzie, să nu-i aștepte cu masa. Așa că George Hadley se uita uimite la masa din sufragerie, al cărei interior mecanic producea mâncăruri calde.

— Am uitat ketchupul, spuse el.

— Scuze, zise o voce mică din interiorul mesei și ketchupul apăru.

Cât despre cameră, își zise George Hadley, nu le-ar primide rău copiilor să nu aibă acces la ea o vreme. Ce-i prea

mult strică. Şi era clar că petrecuseră prea mult timp cu subiectul Africa. *Soarele* acela. Îl putea simți încă pe ceafă, ca o labă fierbinte. Şi *leii*. Şi miroslul de sânge. Era remarcabil modul în care camera prindea emanaţiile telepatice ale minşii copiilor şi crea forme de viaţă pentru a le împlini fiecare dorinşă. Copiii se gândeau la lei, apăreau lei. Se gândeau la zebre, apăreau zebre. Soare – soare. Girafe – girafe. Moarte şi moarte.

Asta din urmă. George mestecă fără chef din carne pe care i-o tăiase masa. Gânduri despre moarte. Erau mult prea tineri, Wendy şi Peter, ca să se gândească la moarte. Sau nu, de fapt nu erai niciodată prea Tânăr. Cu mult înainte de a şti ce e moartea, i-o doreai cuiva. La doi ani trăgeai cu pistolul de jucărie în capetele oamenilor.

Dar aşa... o savană africană, încinsă, fără margini... o moarte cumplită în fălcile unui leu. Repetată la nesfârşit.

— Unde te duci?

George nu-i răspunse Lydiei. Preocupat, lăsa luminile să-i strălucească difuz în faţă şi să i se stingă în urmă, în timp ce se îndrepta spre uşa camerei copiilor. Ascultă la uşă. În depărtare, un răget de leu.

Descuie uşa şi o deschise. Chiar înainte să păsească înăuntru, auzi un tipăt îndepărtat. Şi apoi un alt răget, care se stinse repede.

Păşise în Africa. De atâtea ori în ultimul an deschisese această uşă şi găsise Ţara Minunilor, o găsise pe Alice, pe falsa broască ţestoasă, ori pe Aladin şi lampa lui fermecată, pe Jack Pumpkinhead din Oz, pe doctorul Doolittle sau pe vaca aia care sărea peste o Lună ce părea foarte reală – plăsmuiri delicioase ale unei lumi imaginare. De atâtea ori îl văzuse pe Pegas zburând pe cerul din tavan, văzuse fântâni de artificii roşii, ori auzise voci îngereşti cântând. Dar acum, această Africă galbenă, fierbinte, acest cuptor în care se coace o crimă. Probabil că Lydia avea dreptate. Probabil că aveau nevoie de o mică vacanşă din acea fantezie care

devinea puțin prea reală pentru niște copii de zece ani. E în regulă să-ți exercezi inteligența cu acrobații ale fantaziei, dar când mintea vioaie a unui copil se fixează pe un *singur* şablon... I se părea că, de la distanță, în ultima lună, auzise leii răcind și simțise miroslor puternic strecurându-se până la ușa biroului său. Dar, fiind ocupat, nu luase în seamă acest fapt.

George Hadley era singur pe pășunea africană. Leii își ridicară ochii de la pradă și îl priveau. Singura fisură în iluzie era ușa deschisă prin care o putea vedea pe soția lui, în capătul celălalt al holului întunecat, ca o pictură înrămată, mâncând, cu gândul în altă parte.

— Plecați, le spuse el leilor.

Leii nu plecară.

Cunoștea exact principiul după care funcționa camera. Emiteai gânduri. Tot ce gândeai apărea.

— Să apară Aladin și lampa lui, zise el pocnind din degete.

Savana nu dispăru; leii erau tot acolo.

— Haide, cameră! Îl vreau pe Aladin! spuse George. Nimic. Leii mormăiră sub blana lor fierbinte.

— Aladin!

Se întoarse la masă.

— Camera aia tembelă s-a stricat. Nu mai răspunde.

— Sau...

— Sau ce?

— Sau *nu poate* să răspundă, spuse Lydia, deoarece copiii s-au gândit atâtea zile la Africa, la lei și la masacre, încât camera a intrat într-o rutină.

— Se poate.

— Sau Peter a setat-o să rămână aşa.

— A *setat-o*?

— E posibil să fi umblat la partea mecanică și să fi schimbat ceva.

— Peter nu se pricepe la mecanică.

ASTRONAUTUL

Licuricii electrici roiau deasupra părului întunecat al mamei, luminându-i calea. Stătea în ușa dormitorului ei, privindu-mă în timp ce traversam holul tăcut.

— O să mă ajută să-l țin aici de data asta, nu-i aşa? întrebă ea.

— Aşa cred, am spus eu.

— Te rog.

Licuricii proiectau fragmente mișcătoare de lumină pe fața ei albă.

— De data asta nu trebuie să mai plece.

— În regulă, am spus eu după ce m-am oprit puțin. Dar nu o să servească la nimic. N-are rost.

Se îndepărta, iar licuricii, pe circuitele lor electrice, zbură săptămâna după ea ca o constelație rătăcitoare, arătându-i calea prin întuneric. Am auzit-o spunând cu voce slabă:

— Trebuie să încercăm, oricum.

Alți licurici mă urmară în camera mea. Când greutatea corpului meu a întrerupt un circuit în pat, licuricii pâlpâia și se stinseră. Era miezul nopții, iar mama și cu mine așteptam în paturile noastre, în camerele separate de întuneric. Patul începu să mă legene și să-mi cânte. Am atins un întrerupător; cântecul și legănatul încetară. Nu voi am să dorm. Nu voi am sub nicio formă să dorm.

Noaptea asta nu era deloc diferită de alte o mie de nopți din vremea noastră. Ne trezeam în timpul nopții și simteam aerul rece înfierbântându-se, simteam focul din vînt sau vedeam pereții aprinși într-o culoare strălucitoare, o

secundă numai, și atunci știam că racheta *lui* trecuse peste casă – racheta lui – și vedeam stejarii legănându-se în urma impactului. Iar eu stăteam întins, cu ochii larg deschiși, respirând greu, în timp ce mama se afla în camera cealaltă. Vocea ei ajungea la mine prin radioul intercameră:

— Ai simțit?

Și răspundeam:

— El a fost, da.

Racheta tatălui meu trecea pe deasupra orașului nostru, un orășel unde nu ajungeau niciodată rachete *spațiale*, iar noi rămâneam treji următoarele două ore, gândindu-ne: „Acum Tata a aterizat în Springfield, acum e pe pistă, acum semnează hărțiile, acum e în elicopter, acum traversează râul, acum colinele, acum aşază elicopterul pe aeroportul micuț din Green Village...” Iar noaptea era pe jumătate dusă când, în paturile noastre reci, mama și cu mine ascultam, ascultam. „Acum merge pe Bell Street. Întotdeauna merge pe jos... nu ia niciodată taxiul... acum traversează parcul, acum dă colțul pe Oakhurst și acum...“

Mi-am ridicat capul de pe pernă. Dinspre capătul străzii – din ce în ce mai aproape, mai energetic, mai sprinten, mai apăsat – zgomot de pași. Acum o lua spre casa noastră, urca scările verandei. Am zâmbit amândoi în intunericul rece, mama și cu mine, când am auzit ușa din față deschizându-se și salutându-l, urându-i încet bun venit, apoi închizându-se, la parter...

Trei ore mai târziu răsuceam încetișor clanța de alamă a camerei lor, ținându-mi răsuflarea, bâjbâind într-un întuneric mare cât spațiul dintre planete, întinzând mâna după cutia neagră de la picioarele patului părinților mei. Am luat-o și am fugit în camera mea fără să fac zgomot, gândindu-mă: „El nu o să-mi spună, nu vrea ca eu să știu.“

Iar din cutia deschisă s-a revărsat uniforma lui neagră, ca o nebuloasă întunecată, cu stele sclipind ici și colo, stins, în țesătură. Am frământat materialul negru în mâinile mele

calde; adulmecam planeta Marte, un miro de oțel, planeta Venus, un miro de iederă verde, și planeta Mercur, un iz de sulf și foc; puteam mirosi și luna cea lăptoasă și asprimea stelelor. Am băgat uniforma într-o centrifugă pe care o construisem în acel an la ora de atelier din clasa a noua, apoi am pornit-o. Curând, un praf fin s-a depus într-o retortă. L-am pus sub microscop. Și, în timp ce părinții mei dormeau fără să știe ce se petrece, în timp ce casa noastră dormea, cu toate cuptoarele automate, cu servitorii automați și cu roboții de curățat cufundați într-un somn electric, am studiat firicelele scânteietoare ale prafului de meteoriți, ale cozilor de comete și ale lutului de pe îndepărtatul Jupiter, strălucind ca niște lumi ele însele, tărându-mă printr-un tunel la miliarde de kilometri în spațiu, cu o viteză extraordinară.

La revărsatul zorilor, obosit de călătorie și temându-mă să nu fiu prins, am pus uniforma în cutie și am dus-o la loc în dormitorul lor.

După aceea m-am culcat, dar m-a trezit claxonul mașinii de la curățătorie care a oprit jos, în curte. Au luat cutia neagră și uniforma cu ei. Mai bine că n-am așteptat, mi-am zis eu. Peste o oră, când o să fie adusă înapoi, curată, uniforma n-o să mai aibă nimic din destinul și călătoria ei.

M-am culcat iar, cu micul flacon cu praf magic în buzunarul pijamalei, în dreptul inimii.

Când am coborât, tata stătea la masa care pregătea micul dejun – tocmai mușca dintr-o felie de pâine prăjită.

— Ai dormit bine, Doug? m-a întrebat el, ca și cum ar fi fost acolo tot timpul, ca și cum nu ar fi fost plecat trei luni.

— Cât de cât, am răspuns eu.

— Vrei pâine prăjită?

Apăsa un buton și masa de mic dejun scose patru felii aurii.

Mi-aduc aminte că în după-amiaza aceea tata a tot săpat în grădină, ca un animal care caută ceva. Brațele lui lungi și bronzate se mișcau iute. Planta, bătătorea, fixa, tăia, curăța crengile, cu fața bronzată îndreptată tot timpul spre sol, cu ochii fixați neîntrerupt pe ceea ce făcea, niciodată ridicăți spre cer, fără să mă privească vreodata, fără că să se uite la mama, cu excepția momentelor în care îngenuncheam alături de el. Simteam atunci pământul umezindu-ne salopetele în genunchi, ne afundam mâinile în pământul negru și nu ne uitam la cerul strălucitor, nebun. Atunci tata se uita într-o parte sau în cealaltă, la mama sau la mine, și ne făcea afectuos cu ochiul, apoi se întorcea la treaba lui, aplecat, cu fața în jos, cu spatele la cerul care se holba la el.

În noaptea aceea am stat în leagănul mecanic de pe verandă, care ne-a legănat, a suflat o briză asupra noastră și ne-a cântat. Era vară. Luna lumina. Am băut limonadă și am ținut paharele reci în mâini, iar tata a citit ziarele stereo inserate în pălăria specială pe care o puneai pe cap și care dădea paginile microscopice în fața lupei, dacă clipeai de trei ori la rând. Tata fuma și povestea cum era când era el copil, în 1997. După o vreme a spus, cum spunea întotdeauna:

— De ce nu te joci de-a v-ați ascunselea, Doug?

N-am răspuns nimic, dar mama a zis:

— Se joacă, în serile în care nu ești aici.

Tata s-a uitat la mine apoi, pentru prima dată în ziua aceea, la cer. Mama îl urmărea întotdeauna când arunca o privire către stele. În prima zi și prima noapte după ce ajungea acasă, nu prea se uita la cer. Mă gândeam la el cum muncea în grădină cu înversunare – cu față aproape lipită de pământ. Dar a doua noapte se uita un pic mai mult la stele. Mamei nu-i era neapărat teamă de cer în timpul zilei. Stelele nopții erau cele pe care ar fi vrut ea să le stingă. Uneori aproape că o puteam vedea închipuindu-și